

ÚHEL POHLEDU – V BAZILEJI JE OPTIKA NĚKDE ÚPLNĚ JINDE

Umějí to Češi taky? Jak v Bazileji obešli všeobecný zákaz kouření v restauracích.

Od 1.dubna se v Bazileji nesmí v restauracích kouřit. Pokuta je jak pro hospodského tak pro neposlušného hosta velmi vysoká, takže se už zdálo, že se zákaz prosadí, ale právě – jen málem.

Co se ale v Bazileji právě odehrává není aprílový žert ale zní jako pravá švejkijáda.. Každopádně navzdor , ale dnes již každodenní realita – v Bazileji se zase v restauracích kouří. Ve více než 100 gastronomických podnicích jsou zase popelníky na stolech a používají se jako by se nechumelilo.

Tento husarský kousek umožňuje „Spolek Fūmoir“, který vydává za pořizovací cenu (10 franků) členskou průkazku. Členové mají přístup do podniků, označených jako „Kuřárna“. Na přihlášce do spolku se výslovně vzdávají ochrany před pasivním kouřením a odmítají právní ochranu v případě škod na zdraví... Zaměstnanci oně stovky podniků podepsali též prohlášení, že jim práce v zakouřených prostorách vyhovuje a vše je právnicky tak formulováno, že se bude nějaká formální chyba ze strany magistrátu jen těžko hledat. Že jsou kuřáci tvrdší a demagogové to se ví. Neuznávají ani logiku, že nepsané právo na čistý vzduch má vyšší prioritu než právo kuřáka na znečištění životního okolí. Již název Fūmoir by se měl z jazykově hygienických důvodů zakázat. Je to semantický hybrid (spíš bastard) z němčiny a francouzštiny. Pozn.aut.

Kdo tedy nemá členskou legitimaci, tak nesmí Fūmoiry navštívit. Získat členství je ale logisticky tak dobře ošetřeno a hlavně jednoduše realizovatelné, že je tato zábrana před epidemickým rozšířením mezi kuřáky téměř fiktivní. Nápad s legitimací člena Fūmoiru se teď rozšířil po Bazileji jako požár na vyprahlé savaně. Během několika málo dní bylo vydáno na 45000 legitimací a členů stále přibývá. Iničiátoři jsou spokojeni i s platební morálkou. Dodnes už bylo přes 30000 legitimací zapláceno. Žádný vyspělý kontrolní aparát plateb neexistuje a vše se odehrává na principu důvěry v čestnost. Spolek není nasměrován pro zisk a veškeré akce provádí pouze za pořizovací ceny.

Co se v Irsku a Itálii prosadilo takřka ze dne na den, se ve Švýcarsku připravovalo z ohledu ale i pod pláštěm demokracie několik let. Zákon byl po dlouhotrvajících bojích odhlasován (zamožřejmě) v obou zemských komorách. Politické strany jej převzaly i do volebního boje a kandidáti se na magistrátní místa jakbysmet. Kouření bude přesto povoleno, ale pouze ve zvláštních místnostech, bez personálu a služeb, tak jak to známe např. z letišť.

Iničiant, právník a jednatel spolku Fūmoir v Bazileji v jedné osobě je Thierry Julliard. Není úplně jasné, proč už jeho spolek žádné restaurace a hospody pod svá křídla nebere. Jsem si ale jist, že to bude mít nějaký hluboký důvod. V Bazileji je téměř 800 gastronomických zařízení všech kategorií. Z toho je teď stovka členem Fūmoiru. Bazilejská vláda sdělila na dotaz, že princip „jedno pohostinství-jeden spolek“ tolerovat bude. Konkrétně to znamená, že pokud se místní štamgasti konstituuji jako spolek a hospodský to z ekonomických důvodů odsouhlasí, tak vzniknou polosoukromé kuřárny s nálevnou, ev. jídelnou. Kde se ale dnes vaří, takové spolky zatím nevznikají. Zároveň se bazilejští ochránci zákona nechali slyšet, že akci Fūmoir pokládají za ilegální a zvažují juristickou ofenzívu. Prvním krokem byl dopis adresovaný všem gastronomickým podnikům-členům spolku, v kterém upozorňují na dodržování zákazu kouření a výslovně vyžadují, aby hostinští zakazovali v jejich etablimentech kouřit. V případě neuposlechnutí hrozí soudní proces.

Julliard si je ale jistý, že právě zákaz kouření v jeho spolku je ilegální a počítá s eventuálním procesem. Proces by se táhl určitě až k nejvyšší instanci, před Nejvyšším soudem země a otrásl by s konzervativním a pragmatickým přístupem k zákonům ve Švýcarsku. Důležitým argumentem je všude přítomná propaganda hostinského cechu, že je zákaz kouření připraven o existenci a tím zvýší počet nezaměstnaných. Protože je na cigarety uvalena značná daň, která plní státní pokladnu důchodového pojištění, tak nechybí ani hlasy, že zákaz kouření povede k banrotu sociálního systému v zemi. Státní legislativa zřejmě nikdy nepočítala s vyhocením situace a tak ani zákon o ochraně zaměstnanců v exponovaných podnicích před pasivním kouřením není jednoznačný a svádí k chytračení.

Bazilej a Curych jsou již tradiční rivalové a bude zajímavé sledovat, jak se s hozenou rukavicí vypořádá malé velkoměsto na Limmatu. V Curychu se podle zákonodárců přestane kouřit v restauracích 1.května. Není známo, že by někdo plánoval tak globální spolek jako v Bazileji, ale už se ví, že několik restaurátérů povedou své podniky jako soukromé kluby a spolky, jichž se zákaz kouření zatím netýká. Na veřejnost právě vystoupil majitel populárního bistra v centru města a v médiích sdělil, že si založil vlastní spolek s právníckou podporou a nehodlá zákaz respektovat. Tvrdí, že tento zákon chápe jako zákaz provozovat pohostinství. I v Curychu se ozvala kantonální legislativa a...nehodlá nedodržování zákazu kouření tolerovat. Máme se Prvního máje na co těšit!

Dr.Jiří W. Pollak, sc. autor je lékař v Curychu

5200 písmenek , inkl. mezer